

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТИКА В СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

Галузь знань		28 «Публічне управління та адміністрування»		Освітній рівень	бакалавр	Мова викладання		
Спеціальність		281 «Публічне управління та адміністрування»		Семестр	8	українська		
Освітньо-професійна програма		Публічне управління та адміністрування		Статус	вибіркова			
Факультет		Економіки і менеджменту		Кафедра	Менеджмент			
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					Вид контролю
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	6	180	39	-	26	-	115	екзамен

ВИКЛАДАЧІ

Контактна інформація для зв'язку з викладачем: - місцезнаходження робочого місця викладача : ДДМА, II корпус, кафедра «Менеджмент», ауд. 2426;
- робочий телефон: 062-641-68-85, menegment2426@gmail.com, managment@dgma.donetsk.ua; **Дні занять та консультацій:** за поточним розкладом

Шевченко Олена Олександрівна

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ДДМА.

Досвід роботи – 23 р.

Автор понад 80 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі: 4 статей у базах Scopus та Web of Science, 2 навчальних посібників з грифом МОНУ, 8 монографій з актуальних проблем економіки та управління.

Провідний лектор з дисциплін: «Адміністрування публічних послуг», «Світова економіка», «Державна та національна безпека», «Теоретичні моделі економічних та соціальних процесів», «Мікро- та макроекономіка», «Міське самоврядування», «Державна політика соціального захисту та соціального забезпечення», «Історія економічної думки».

E - mail: cpk_ddma@ukr.net;

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню

1. Місцеве самоврядування. 2. Муніципальна економіка. 3. Соціальні технології в публічному управлінні

Освітні компоненти для яких є базовою

Кваліфікаційна робота бакалавра

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft-skills/Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК6. Здатність працювати в команді
ЗК7. Здатність планувати та управляти часом
ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою
ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії
ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)

Hard-skills/Спеціальні (фахові) компетенції

СК1 - Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів
СК2 - Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів
СК3 - Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки
СК7 - Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати
СК 9 - Здатність впроваджувати інноваційні технології
СК10 - Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування
СК11 - Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

ПРН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;

ПРН 12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;

ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація

Навчальна дисципліна «Політика в сфері соціального забезпечення та соціального захисту» є однією із вибіркових складових комплексної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Завдання дисципліни: опанування термінологічного апарату регулювання економіко-соціальних процесів з позицій економічного змісту та нормативно-правового визначення; набуття навичок співвіднесення змісту теоретико-методологічних аспектів моделювання та прогнозування економічних процесів з регулятивними вимогами до розробки на цій основі плану і процедур господарської та адміністративної діяльності; формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з питань соціального захисту та соціального забезпечення національної економіки, пояснення змісту відповідної проблематики в колі фахівців та нефахівців; формування навичок самостійного аналізу фактологічного матеріалу, критичного осмислення точок зору на особливості застосування теоретичних моделей економічних та соціальних процесів; забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції у державному регулюванні економіки, та робити прогнози щодо їх розвитку.

Мета	Формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних і прикладних знань шляхом здобуття знань, умінь та розуміння явищ, які належать до області соціального забезпечення із застосуванням положень і методів гуманітарних та економічних наук, менеджменту, права, теорії та механізмів соціальної політики за умов невизначеності і необхідності врахування всього комплексу професійних та етичних вимог до фахівців відповідного рівня.
Формат та методи навчання	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)
 «Правил а гри»	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Політика щодо дедлайнів та перескладання <ul style="list-style-type: none"> • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з поважної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. Політика академічної доброчесності <ul style="list-style-type: none"> • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Лекція 1, 2	Соціальна політика як функція державного управління	Практичне заняття 1, 2	Заняття 1. Держава та її роль в реалізації соціальної політики. (вхідний контроль) Заняття 2. Соціальна політика і соціальна справедливість (діалог-пояснення, усне опитування)	Самостійна робота	Соціальне партнерство, його роль у вирішенні соціальних проблем.
Лекція 3, 4	Моделі соціальної політики в різних економічних системах	Практичне заняття 3, 4	Заняття 3. Соціальна політика у ринковій системі. (діалог-пояснення, групова дискусія, тестування) Заняття 4. Характеристика моделей соціальної політики в державах з ринковою економікою. (діалог-пояснення, групова дискусія)		Досвід Японії, США, Швеції: формування соціального забезпечення. Проблема вибору моделі соціальної політики в Україні. Стратегії, цілі й пріоритети в соціальній політиці України в ринковій економіці.
Лекція 5, 6	Нормативно-правове забезпечення соціальної політики в Україні	Практичне заняття 5	Заняття 5. Державні соціальні стандарти — основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики. Базовий державний мінімальний соціальний стандарт. (діалог-пояснення, тестування)		Основні та додаткові види державних соціальних гарантій. Правове і нормативно-методичне забезпечення соціальної політики. Міністерство соціальної політики як суб'єкт реалізації соціально- політичних завдань країни.
Лекція 7, 8	Планування фінансування розвитку соціальної сфери	Практичне заняття 6	Заняття 6. Поняття соціальної сфери та її галузі. Рівні управління соціальною сферою. Джерела фінансування соціальної сфери. (діалог-пояснення, групове рішення кейсів, тестування)		Напрямки покращення фінансування соціальної сфери в Україні.

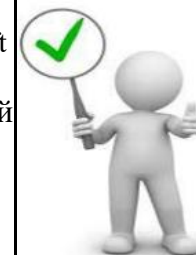
Лекція 9, 10	Система соціального захисту людини	Практичне заняття 7	Заняття 7. Принципи побудови системи соціального захисту в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки. (діалог-пояснення, групове рішення кейсів, тестування)	Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні.
Лекція 11, 12	Соціальний захист економічно активного населення	Практичне заняття 8, 9	Заняття 8. Система соціального захисту економічно активного населення. (реферат) Заняття 9. Захист населення від безробіття та захист безробітних. Мінімальна заробітна плата та її індексація в умовах інфляції. (діалог-пояснення, групова дискусія)	Досвід надання допомоги для безробітних у розвинутих країнах.
Лекція 13, 14	Урегулювання та вирішення соціально-трудова конфліктів	Практичне заняття 10	Заняття 10. Сутність соціально-трудова конфлікту, їх різновиди, причини умови виникнення. Методи управління соціально-трудова конфліктами. Самостійна робота.(індивідуальне завдання)	Соціальне партнерство як досягнення злагоди в колективному трудовому спорі (конфлікті).
Лекція 15, 16	Форми захисту соціально вразливих категорій населення	Практичне заняття 11	Заняття 11. Соціально вразливі категорії населення як пріоритетний напрям соціальної політики. (діалог-пояснення, групова дискусія)	Державна молодіжна політика, її фінансування та гарантії соціального захисту молодих громадян. Центри соціальних служб та види соціальних послуг для молоді. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми та її види. Державна соціальна допомога інвалідам. Державна цільова соціальна програма подолання та запобігання бідності.
Лекція 17, 18	Державна політика соціального захисту внутрішньо переміщених осіб	Практичне заняття 12	Заняття 12. Проблеми внутрішнього переміщення та приклади з практики держав-членів Ради Європи. Державний координаційний орган із вирішення питань внутрішнього переміщення. (діалог-пояснення, індивідуальне завдання)	Сприяння солідарності з ВПО та соціальній згуртованості. Зобов'язання держави у ситуації вимушено внутрішнього переміщення: основні міжнародні стандарти
Лекція 19, 20	Організація надання соціальних послуг в умовах децентралізації влади	Практичне заняття 13	Заняття 13. (діалог-пояснення, групова дискусія) (модульна контрольна робота) (колоквіум)	Управління системою надання соціальних послуг на рівні територіальної громади.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт: GoogleDocs, GoogleAnalytics, GoogleTrends - проведення та оцінка досліджень; HohlBuilder, GoogleCharts, Vizualize-онлайн сервіси для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
Ноутбук ASUS X200M (IntelPentium III Xeon 2166 GHz RAM 2ГБ, мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, мультимедійний проектор unic UC28, OpenOffice.org 4.1.7, GoogleDocs, Internet-браузер GoogleChrome 85.04183.121
Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;

Доступ до матеріалів дистанційного навчання і контролю Moodle з цього курсу можна знайти за посиланням:

<http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=2171>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Шевченко О.О., Познякова О.О. Державна політика соціального забезпечення: регуляторні впливи та правовий концепт: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 320 с.
2. Авер'янов В. Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право [Текст] / [В. Авер'янов, В. Дерещ, А. Школик та ін.]; за заг. ред. Авер'янова В. Б. — К. : Юстініан, 2007. — 288с.
3. Акмалова А. А. Основы социальной работы [Текст] : учеб.для вуз. / А. А. Акмалова, В. П. Алферов, П. Д. Павленок; [под ред. Павленок П. Д.]. — изд. 3-е, испр., доп. — М. : Инфра, 2003. — 395с.
4. Акімов О.О. Європейський вимір у державному управлінні та його вплив на персонал державної служби /О.О.Акімов // Державне управління: удосконалення та розвиток [Електронний ресурс] : електрон. наук. фах. вид. Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України. — К. : РВПСУ НАНУ, 2009. Режим доступу :<http://www.dy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=13>
5. Баранова Н. П. Соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціальної політики України [Електронний ресурс] / Баранова Н. П., Новікова Т. В.; ЦПСД. Режим доступу: http://cprg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=42:2010-06-13-21-23-&catid=20:2010-06-13-21-06-26&Itemid=27

Додаткові джерела

1. Шевченко О. О., Борисполец А.В., Новік Г.М. Механізм захисту як складник соціальної політики держави. *Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Економіка (Index Copernicus, Research Bible, PIIIC)*. 2020. Т. 25. Вип. 3 (82). С. 8-12.
2. Шевченко О. О., Кершев В.А., Лашина І.С. Концепція соціального захисту населення: парадигмальні засади змін. *Вчені записки Таврійського нац. ун-ту імені В.І. Вернадського. Серія «Економіка і управління»*. 2020. Том 31 (70). № 4. С. 57-62.
3. Shevchenko O. Development of the national economic system: architecture and inclusive issues. // *New trends in the economic systems management in the context of modern global challenges: collective monograph*. VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia, 2020. 309 p.
4. Європейська хартія місцевого самоврядування, [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
5. Закон України"Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 р. ВВР України. 1997. №24.
6. Конституція України— [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Закон України«Про добровільне об'єднання територіальних громад», 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

Інформаційні ресурси

1. European Business Association. URL: <https://eba.com.ua>
2. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
4. Освітня онлайн-платформа Skillbox. URL: <https://skillbox.com.ua>

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Накопичування балів з навчальної дисципліни		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Тестування 1	5	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Тестування 2	5				
Тестування 3	10				
Реферат	10	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Самостійна робота	15	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
Індивідуальне завдання	10	55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни

		30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
Модульна контрольна робота	25				Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Колоквіум	20	0 - 29	F		

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Види навчальної роботи	Розподіл між навчальними тижнями																Сума балів	ЕКЗАМЕН		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Методи контролю	ВК	ГР	УО	ІЗ	МКР1		К 1	ІЗ		ГР		Р	УО							
Всього балів на тиждень		3	5	5	10		15	10		2		10	5							
Модулі.	●						●М1	●			●М2									

ВК – вхідний контроль; УО – усне опитування; ГР – групова робота; ІЗ – індивідуальне завдання; МКР – модульна контрольна робота; К – колоквиум, Р - реферат

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни «Політика у сфері соціального забезпечення та соціального захисту» можна знайти за посиланням: <https://docs.google.com/forms/d/1Y9ymMt0082JfjN-cfb9SLN3O1L2sKL68De3iykk9bR8/edit>
 Результати опитування можна знайти за посиланням: <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=2171>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри Менеджмент

Протокол № 1 від 29.08. 2023

Завідувач кафедри:

_____/Фоміченко І.П./

Розробник:

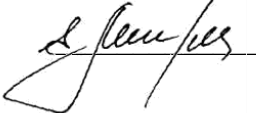
______/Шевченко О.О./

Гарант освітньої програми:

______/Шевченко О.О./

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету:

_/Мироненко Є.В./

